

Handling 2024 nr 111

Hemställan från Göteborgs Kollektivtrafik AB angående försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB och GS Buss AB

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från S, V och MP den 24 maj 2024 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Buss AB, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, tillstyrks.
2. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Trafikantservice AB, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, avslås.
3. Uppdraget om att avyttra eller avveckla verksamheten GS Trafikantservice AB avbryts. Göteborgs Kollektivtrafik AB får i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra att verksamheten kan fortsätta.
4. Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att, i samverkan med Göteborgs Kollektivtrafik AB, föreslå en ändamålsenlig bolagsstruktur för stadens verksamhet på trafikantserviceområdet. Strukturen ska implementeras i samband med att GS Buss AB avvecklas.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Jonas Attenius (S) yrkade bifall till yrkande från S, V och MP den 24 maj 2024.

Tjänstgörande ersättaren Nina Miskovsky (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på yrkande från S, V och MP den 24 maj 2024.

Vid omröstning röstade Daniel Bernmar (V), Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Blerta Hoti (S), Jenny Broman (V), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP), tjänstgörande ersättaren Johannes Hulter (S) och ordföranden Jonas Attenius (S) för bifall till Jonas Attenius yrkande.

Axel Darvik (L), Elisabet Lann (KD), tjänstgörande ersättarna Nina Miskovsky (M) och Anneli Rhedin (M) röstade för bifall till Nina Miskovskys yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) avstod från att rösta.

Kommunstyrelsen beslutade med åtta röster mot fyra att bifalla Jonas Attenius yrkande.

Göteborg den 29 maj 2024
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yrkande
2024-05-24

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet
27

Yrkande angående - Hemställan från Göteborgs Kollektivtrafik AB angående försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB och GS Buss AB

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Buss AB, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, tillstyrks.
2. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Trafikantservice AB, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, avslås.
3. Uppdraget om att avyttra eller avveckla verksamheten GS Trafikantservice AB avbryts. Göteborgs Kollektivtrafik AB får i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra att verksamheten kan fortsätta.
4. Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att, i samverkan med Göteborgs Kollektivtrafik AB, föreslå en ändamålsenlig bolagsstruktur för stadens verksamhet på trafikantserviceområdet. Strukturen ska implementeras i samband med att GS Buss AB avvecklas.

Yrkandet

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet värnar stadens ekonomi och den välskötta bolagssfären. Vi motsatte oss starkt det tidigare styrets utförsäljningsuppdrag, som inte tog någon som helst hänsyn till situationen i de bolag som föreslogs avyttras eller avvecklas. Den sortens dogmatiska hållning är farlig för bolagssfären och staden som helhet.

Trots en lång process har inga ekonomiskt hållbara bud inkommit om GS Trafikantservice AB. Bolaget har fortsatt bedriva en högkvalitativ verksamhet, med stabil avkastning, enligt gällande avtal. Vi ser förutsättningar för att bolaget fortsatt kan spela roll för göteborgarna. Vårt förslag är därför att det gällande avyttrings- och avvecklingsuppdraget avbryts med omedelbar verkan. Göteborgs Kollektivtrafik AB får i uppdrag att säkerställa att verksamheten kan fortsätta.

Gällande GS Buss gör vi bedömningen att utvecklingen har gått för långt för att stoppa

det pågående uppdraget. Vi accepterar därför stadsledningskontorets förslag på hantering.

För att säkerställa att en effektiv organisation runt Trafikantservice AB ger vi också Stadshus AB i uppdrag att föreslå en ändamålsenlig struktur, där bolaget sorteras på rätt plats i bolagssfären. Denna nya struktur ska implementeras i samband med att GS Buss slutgiltigt avvecklas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-04-15

Ärendenummer SLK-2024-00398

Handläggare

Jakob Jendeby

Telefon: 031-368 00 07

E-post: jakob.jendeby@stadshuset.goteborg.se

Hemställan från Göteborgs Kollektivtrafik AB angående försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB och GS Buss AB

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Buss AB, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, tillstyrks.
2. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Trafikantservice AB, i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, tillstyrks.
3. Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB förbereda för en avveckling av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB parallellt med att kvarvarande verksamhet i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB avvecklas i enlighet med den inriktning som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2020-03-19 § 14 respektive 2020-05-14 § 11 att ge Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (GSKAB) i uppdrag att avyttra och avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Dessa uppdrag är i nuläget inte fullföljda. GS Trafikantservice AB verkar med i princip oförändrad verksamhet med majoriteten av avtalen mot 2025/2026 med möjlighet till förlängning bort mot 2029/2030. I GS Buss AB är linjebussverksamheten avvecklad. Kvarvarande verksamhet består av uthyrning av depå Kville för uppställningsplatser och garage för 120 bussar, verkstad, underhållshall med mera samt diverse tjänster kopplat till depån och uthyrningen.

Till detta ärende bifogas Göteborgs Stadshus AB:s (Stadshus) yttrande över hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB om kommunfullmäktiges ställningstagande till information om, tydliggörande och justering av inriktning för uppdragen att avyttra/avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Av Stadshus beslutsunderlag framgår att inriktningen är att kvarvarande verksamhet i GS Buss AB ska drivas till och med 2025-06-30. Avseende verksamheten i GS Trafikantservice AB uppfattar Stadshus att inriktningen är att en avveckling ska ske senast 2025-03-31.

Stadsledningskontoret delar Stadshus bedömning att den utdragna processen vad gäller att avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB medför kostnader och risker samt försvårar en effektivisering av Stadshuskoncernens struktur genom att en avveckling av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB också skjuts framåt i tiden.

Styrelsen i Stadshus beslutade 2024-03-25 § 62 att tillstyrka hemställan, men att avslå förslaget om att ge Stadshus i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB förbereda för en avveckling av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB parallellt med att kvarvarande verksamhet i GS Buss AB och GS Trafikantservice avvecklas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontoret konstaterar att GSKAB har avböjt de anbud på verksamheten i GS Trafikantservice AB som inkommit. Kvarvarande verksamhet i GS Buss AB har inte avvecklats då styrelsen i GSKAB har gjort bedömningen att det är av vikt för Göteborgs Stad att depån finns kvar i avvaktan på att uppställningsplatser för bussar ersätts.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att den utdragna avvecklings- och avyttringsprocessen medför kostnader och att risker kvarstår i verksamheten.

Stadsledningskontoret gör vidare bedömningen att den utdragna processen vad gäller att avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB försvårar en effektivisering av Stadshuskoncernens struktur.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilaga

Styrelsehandlingar Göteborgs Stadshus AB 2024-03-25 § 62

Ärendet

Ärendet utgör hemställan från GSKAB till kommunfullmäktige angående att informera om, tydliggöra och justera inriktning för uppdragen att avyttra/avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB.

Beskrivning av ärendet

Avyttring/avveckling av verksamheten i GS Buss AB

Kommunfullmäktige beslutade 2020-03-19 § 14 mot bakgrund av marknadsförutsättningar och rådande roll- och ansvarsfördelning för kollektivtrafikförsörjningen, att linjebussverksamhet inte ska bedrivas av Göteborgs Stad. Avvecklingsbeslutet omfattade all verksamhet i GS Buss AB, trafikavtal inklusive anknytande verksamheter, stödtjänster och administration.

Stadshus och stadsledningskontoret gjorde bedömningen att det inte förelåg några särskilda verksamhetsmässiga eller andra hinder eller omständigheter som skulle försvåra en avyttring och avveckling eller kräva särskilda förberedelser inför en avyttring och avveckling av GS Buss AB.

Aktuell situation GS Buss AB

Styrelsen i GSKAB beslutade 2023-11-23 att hemställa till kommunfullmäktige om justerat uppdrag angående att GS Buss AB:s kvarvarande verksamhet på depå Kville ska fortsätta till och med 2025-06-30 vilket överenskommits om tillsammans med Västtrafik AB och stadsfastighetsförvaltningen. Bolagets avtal med Västtrafik AB om att köra linjetrafik i centrala Göteborg avslutades i juni 2022 efter att GS Buss AB förlorat huvudmannens upphandling till annan leverantör.

GS Buss AB har vid två tillfällen, efter kommunfullmäktiges beslut om att avyttra och avveckla verksamheten, förlängt bolagets kvarvarande avtal med Västtrafik AB om uthyrning av depå Kville för uppställningsplatser och garage (vidareuthyrning i andra hand) för 120 bussar, verkstad, underhållshall, kontor och personalutrymmen. I avtalet ingår leverans av diverse tjänster som fastighetsskötsel, skötsel av utrustning och driftstjänster kopplat till depån.

GS Buss AB har även ett separat hyresavtal med Volvo Truck Center Sweden AB om uthyrning av bussverkstad, några uppställningsplatser för bussar samt parkeringsplatser för personbilar. Även detta avtal har succesivt förlängts.

Styrelsen i GSKAB har gjort bedömningen att det är av vikt för Göteborgs Stad att depån finns kvar för att inte riskera avbrott i kollektivtrafiken för ca 120 bussar. Styrelsen för GSKAB beslutade 2023-08-22 att ge vd i uppdrag att teckna tilläggsavtal om förlängning av gällande avtal med Västtrafik AB avseende depå Kville fram till 2025-06-30.

I Stadshus beredning av ärendet har bolaget uppgett att styrelsen i GS Buss AB inte tagit ställning till några alternativ till att det är GS Buss AB som ska driva vidare depåverksamheten. Inga aktiviteter har redovisats i syfte att undersöka om en avyttring eller överföring av depåverksamheten till annan kommunextern huvudman är eller har varit möjlig. Kvarvarande personal i GS Buss AB omfattar i dagsläget fem anställda och omsätter cirka 20,2 miljoner kronor.

Avyttring och avveckling av verksamheten i GS Trafikantservice AB

Kommunfullmäktige beslutade 2020-05-14 § 11, mot bakgrund av marknadsförutsättningar och rådande roll- och ansvarsfördelning för kollektivtrafikförsörjning, att service och tjänsteverksamhet inom kollektivtrafikområdet inte ska bedrivas av Göteborgs Stad. GSKAB fick kommunfullmäktiges uppdrag 2020-05-14 att genomföra en avyttring/avveckling av GS Trafikantservice AB genom att avyttra aktierna i bolaget alternativt genom att bolagets verksamhetsområden (avtal) avyttras.

Aktuell situation GS Trafikantservice

Styrelsen i GSKAB beslutade 2023-11-23 att vända sig till kommunfullmäktige med rapport om försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB. Av styrelsens beslutsunderlag framgår att inriktningen för verksamheten i GS Trafikantservice AB är att den ska avvecklas 2025-03-31.

Styrelsen i GSKAB startade försäljningsprocessen i augusti 2020. Efter värdering av bolagets verksamheter, kartläggning av potentiella intressenter och försäljningsförhandlingar föreslogs GSKAB:s styrelse i juni 2021 att godkänna en överlåtelse av aktierna i GS Trafikantservice AB baserat på en affärsmässig överenskommelse mellan GSKAB och en extern part. Intressentens bud konstaterades ligga i linje med värdering som gjorts av en extern konsult på uppdrag av GSKAB under hösten/vintern 2020. Vid styrelsemöte 2021-06-21 beslutades efter votering att återremittera ärendet för att få ett bättre bud. Något nytt högre bud inkom inte då intressenten drog sig ur den planerade affären.

Vid stadsrevisionens granskning av verksamhetsåret 2022 så gjordes bedömningen att i de delar som rör försäljningen av GS Trafikantservice AB har GSKAB inte genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

Sedan sommaren 2021 har kontakter med intressenter ägt rum där indikativa bud på hela eller delar av verksamheten har förekommit. Det senast inkomna budet erhöles i början av oktober 2023 och omfattade en del av verksamheten i bolaget. På styrelsens möte 2023-10-25 beslutades att avvisa budet. Vilka avvägningar som gjorts framgår inte då det saknas skriftligt beslutsunderlag för styrelsens beslut.

GS Trafikantservice AB har efter kommunfullmäktiges uppdrag till GSKAB angående att avveckla verksamheten deltagit i de upphandlingar som Västtrafik har kungjort. Avtalssituationen framgår av bilagda styrelsehandlingar från Stadshus. Av GSKAB:s hemställan till kommunfullmäktige framgår att för de avtal som löpt ut har bolaget deltagit i nya upphandlingar och också ingått nya avtal med löptider, inklusive Västtrafik AB:s optioner, bort mot 2029/2030.

Av GSKAB:s hemställan framgår att inriktningen är att ta upp förhandling med beställarna, Västtrafik AB och Västfastigheter, och komma överens om lämplig tid för avslut av samtliga avtal. Stadshus uppfattar att ambitionen från GSKAB i nuläget är att avveckla verksamheten/avtalen senast 2025-03-31. För att inriktningen ska vara möjlig att verkställa krävs att Västtrafik AB och Västfastigheter AB går med på att avsluta samtliga avtal innan avtalsperioder löpt ut och att Västtrafik genomför nya upphandlingar i förtid. I dagsläget är 36 personer tillsvidareanställda i GS Trafikantservice AB.

Kollektivtrafikkoncernen med Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB som moderbolag

GS Buss AB och GS Trafikantservice AB ingår i kollektivtrafikkoncernen med GSKAB som moderbolag. Moderbolaget organiserar vissa overheadfunktioner som lämnar service endast till GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. I kollektivtrafikkoncernen ingår dessutom Göteborgs Spårvägar som till 85 % ägs av GSKAB och till 15 % ägs av Västtrafik AB.

Moderbolagets roll i förhållande till Göteborgs Spårvägar AB kan primärt beskrivas vara av administrativt koordinerande slag exempelvis i samband med rapportering/uppföljning. I moderbolaget GSKAB arbetar för närvarande fem personer med tjänstgöring om 100 %.

GSKAB:s överordnade uppdrag i relation till GS Buss AB och GS Trafikantservice AB består i nuläget endast av att avyttra/avveckla verksamheterna och att i avvaktan på detta sörja för att de bägge verksamheterna erhåller den administrativa stöd som krävs.

Stadsledningskontoret föreslår kommunfullmäktige att tillstyrka GSKAB:s hemställan samt att ge Stadshus och GSKAB i uppdrag att parallellt påbörja förberedelser för en avveckling av moderbolaget GSKAB och en överföring av det formella ägandet av aktierna i Göteborgs Spårvägar AB till Stadshus.

Styrelsen i Stadshus behandlade ärendet 2024-03-25 § 62 och beslutade att tillstyrka hemställan, men avslå förslag om att ge Stadshus i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB förbereda för en avveckling av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB parallellt med att kvarvarande verksamhet i GS Buss AB och GS Trafikantservice avvecklas.

Stadsledningskontorets bedömning

Kommunfullmäktiges uppdrag till GSKAB från våren 2020 angående att avyttra och avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB är inte fullföljda. Utifrån den situation som i dagsläget är en realitet för respektive verksamhet ser stadsledningskontoret i det korta perspektivet ingen annan inriktning vara möjlig än den som GSKAB föreslår. Stadsledningskontoret delar Stadshus bedömning att det finns osäkerheter kopplat till såväl inriktningen för kvarvarande verksamhet vid depå Kville som för avveckling av samtliga avtal i GS Trafikantservice AB vilket kan innebära att avveckling av verksamheterna drar ut ytterligare på tiden efter halvårsskiftet 2025.

GS Trafikantservice AB har efter kommunfullmäktiges avvecklingsbeslut deltagit i upphandlingar avseende fyra tjänsteavtal och vunnit tre av dessa. Sålunda har verksamheten i princip samma innehåll och volym som inför kommunfullmäktiges beslut 2020 nu med flera av avtalen med förlängda löptider. De anbud som har inkommit avseende avyttring av hela eller delar av verksamheten har inte accepterats av styrelsen.

Att styrelsen i GSKAB avböjt bud som inkommit utan dokumenterade beslutsunderlag försvårar möjligheten att följa vilka avvägningar som legat till grund för styrelsens beslut. Även förhållandet att presidiet i GSKAB, enligt uppgifter i Stadshus beredning av ärendet, inte lagt fram alla anbud för ställningstagande i styrelsen underlättar inte den transparens och öppenhet som bör känneteckna ett omhändertagande av ett kommunfullmäktigeuppdrag.

Gällande GS Buss AB så kan stadsledningskontoret konstatera att bolaget vid två tillfällen, efter kommunfullmäktiges beslut om att avyttra och avveckla verksamheten, förlängt hyresavtal om vidareuthyrning i andra hand till Västtrafik AB för uppställning av 120 bussar. Förlängningarna av avtal har förhindrat avveckling av bolaget.

Efter kommunfullmäktiges beslut om avyttring och avveckling har GSKAB löpande rapporterat om att de ovissa förutsättningarna ger påverkan på arbetsmiljö, personalomsättning och på möjligheterna att rekrytera till verksamheten i GS Trafikantservice AB. Stadsledningskontoret konstaterar i likhet med Stadshus att det mot bakgrund av redovisade osäkerheter kopplat till avveckling av GS Trafikantservice AB, kan uppstå ökade risker kopplat till bolagets kompetensförsörjning utifrån påverkan på arbetsmiljö och rekryteringsmöjligheter. Det i sin tur kan medföra risker för verksamheten avseende kvalitet samt möjlighet att uppfylla uppdrag och åtaganden.

Även avseende moderbolaget, GSKAB, kan frågor kring bemanning komma att uppstå. I nuläget är bolagets personal anställda med förlängningsavtal till och med 2024-06-30 (vd till och med 2024-03-31). Moderbolagets särskilda uppdrag, jämte verksamheternas avveckling, innebär visst fortsatt arbete om än i begränsad omfattning. Möjligheterna att attrahera och behålla kompetens kan därmed bli utmanande. Alternativa bemanningsmöjligheter än sedvanliga anställningar i bolaget kan vid behov eventuellt behöva övervägas.

Den utdragna processen vad gäller att avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB medför kostnader och försvårar en effektivisering av Stadshuskoncernens struktur. När GSKAB slutfört uppdraget från kommunfullmäktige gällande GS Buss AB och GS Trafikantservice AB möjliggörs en avveckling av GSKAB och Stadshus kan då ta över det formella ägandet av Göteborgs Spårvägar AB utan mellanled.

Stadsledningskontoret bedömer att en avveckling av moderbolaget GSKAB bör genomföras snarast efter det att verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB har avvecklats. I det fall att den från GSKAB föreslagna inriktningen väsentligen skulle förändras förutsätts att GSKAB återkommer till kommunfullmäktige med uppdaterad statusrapport och ny planering för avveckling av verksamheterna.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

§ 62 Ärendenummer GSHAB-2019-00051

Yttrande över hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB angående försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB och GS Buss AB

Beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Buss AB i enlighet med vad som framgår av detta ärende tillstyrks.
2. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Trafikantservice AB i enlighet med vad som framgår av detta ärende tillstyrks.
3. I övrigt avslås tjänsteutlåtandets beslutsförslag.

Tidigare behandling

Bordlagt den 22 januari 2024 § 7 och den 19 februari 2024 § 32.

Handling

Tjänsteutlåtande, Ärendenummer GSHAB-2019-00051.

Yrkande från Jonas Attenius, Blerta Hoti, Hans Olsson, Daniel Bernmar, Jenny Broman, Marie Brynolfsson, Karin Pleijel reviderat den 25 mars 2024.

Yrkanden

Jonas Attenius yrkar bifall till det egna med fleras yrkande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Utdrag ur Protokoll
Sammanträdesdatum: 2024-03-25

Dag för justering

2024-03-27

Underskrifter

Sekreterare

Johan Hörnberg

Ordförande

Jonas Attenius

Justerande

Axel Darvik

Tjänsteutlåtande

Styrelsen 2024-01-22

Ärendenummer GSHAB-2019-00051

Handläggare: Mats Boogh, bolagsansvarig

Telefon: 031 – 368 54 55

E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Yttrande över hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB angående försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB och GS Buss AB

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Buss AB i enlighet med vad som framgår av detta ärende tillstyrks.
2. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Trafikantservice AB i enlighet med vad som framgår av detta ärende tillstyrks.
3. Göteborgs Stadshus föreslår att kommunfullmäktige ger Göteborgs Stadshus AB i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB förbereda för en avveckling av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB parallellt med att kvarvarande verksamhet i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB avvecklas i enlighet med inriktning i detta ärende.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade under våren 2020 att ge Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB i uppdrag att avyttra/avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Dessa uppdrag är i nuläget inte fullföljda. GS Trafikantservice AB verkar med i princip oförändrad verksamhet med majoriteten av avtalen förlängda fram mot 2029/2030. I GS Buss AB är linjebussverksamheten avvecklad. Kvarvarande verksamhet består av uthyrning av depå Kville för uppställningsplatser och garage för 120 bussar, verkstad, underhållshall med mera samt diverse tjänster kopplat till depån och uthyrningen.

Detta ärende utgör Göteborgs Stadshus AB:s (Stadshus) yttrande över hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB om kommunfullmäktiges ställningstagande till information om, tydliggörande och justering av inriktning för uppdragen att avyttra/avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB:s beslutsunderlag framgår att inriktningen är att kvarvarande verksamhet i GS Buss AB ska drivas till och med 2025-06-30. Avseende verksamheten i GS Trafikantservice AB uppfattar Stadshus att inriktningen är att en avveckling ska ske senast 2025-03-31.

Utifrån den situation som beskrivs i beslutsunderlaget från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (GSKAB) ser Stadshuset i det korta perspektivet ingen annan inriktning vara möjlig än den som GSKAB föreslår.

Stadshuset gör vidare bedömningen att den utdragna processen vad gäller att avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB medför kostnader och risker samt försvårar en effektivisering av Stadshuskoncernens struktur genom att en avveckling av Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB också skjuts framåt i tiden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadshuset konstaterar att GSKAB har avböjt de anbud på verksamheten i GS Trafikantservice AB som inkommit. Kvarvarande verksamhet i GS Buss AB har inte avvecklats då styrelsen i GSKAB har gjort bedömningen att det är av vikt för Göteborgs Stad att depån finns kvar i avvaktan på att uppställningsplatser för bussar ersätts.

Stadshuset gör bedömningen att den utdragna avvecklings-/avyttringsprocessen medför kostnader och att risker kvarstår i verksamheten. Stadshuset gör vidare bedömningen att den utdragna processen vad gäller att avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB försvårar en effektivisering av Stadshuskoncernens struktur genom att gå vidare med en avveckling av GSKAB.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bedömning ur social dimension

Den utdragna avvecklings-/försäljningsprocessen har gett påverkan på arbetsmiljö, personalomsättning och på möjligheterna att rekrytera, framför allt avseende GS Trafikantservice AB. De vidare ovissa förutsättningarna kommer sannolikt kunna medföra fortsatta risker kopplat till personalens arbetsmiljö och kompetensförsörjning, även gällande bemanningen av moderbolaget GSKAB.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, 2023-11-23 § 161
2. Beslutsunderlag från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, Ärendenummer GSK-0023/2023

Ärendet

Ärendet utgör Stadshus yttrande över hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (nedan GSKAB) till kommunfullmäktige angående att informera om, tydliggöra och justera inriktning för uppdragen att avyttra/avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Av GSKAB:s beslutsunderlag framgår att inriktningen är att kvarvarande verksamhet i GS Buss AB ska drivas till och med 2025-06-30. Avseende verksamheten i GS Trafikantservice AB uppfattar Stadshus att inriktningen är att en avveckling ska ske senast 2025-03-31.

Beskrivning av ärendet

Avyttring/avveckling av verksamheten i GS Buss AB

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2020-03-19, mot bakgrund av marknadsförutsättningar och rådande roll- och ansvarsfördelning för kollektivtrafikförsörjningen, att linjebussverksamhet inte ska bedrivas av Göteborgs Stad. Ansvaret för och styrningen av kollektivtrafiken ligger sedan 2011 hos Västra Götalandsregionen som är regional kollektivtrafikmyndighet. Genom en avyttring/avveckling bedömdes risker kunna undvikas samtidigt som resurser av olika slag kunde frigöras. GSKAB fick 2020-03-19 kommunfullmäktiges uppdrag att genomföra en avyttring/avveckling av GS Buss AB.

Avvecklingsbeslutet omfattade all verksamhet i GS Buss AB, trafikavtal inklusive anknypande verksamheter, stödtjänster och administration. Vid tidpunkten för kommunfullmäktiges beslut återstod en löptid på drygt ett år av centrumavtalet i GS Buss AB:s regi och det bedömdes tänkbart att intressenter hellre skulle delta i Västtrafik AB:s kommande upphandling av centrumavtalet än att köpa aktierna i bolaget.

Göteborgs Stadshus AB och stadsledningskontoret gjorde i övrigt bedömningen att det inte förelåg några särskilda verksamhetsmässiga eller andra hinder eller omständigheter som skulle försvåra en avyttring/avveckling eller kräva särskilda förberedelser inför en avyttring/avveckling av GS Buss AB.

Aktuell situation GS Buss AB

Styrelsen i GSKAB beslutade 2023-11-23 att hemställa till kommunfullmäktige om justerat uppdrag angående att GS Buss AB:s kvarvarande verksamhet på depå Kville ska fortsätta till och med 2025-06-30 vilket överenskommits om tillsammans med Västtrafik AB och stadsfastighetsförvaltningen.

Bolagets avtal med Västtrafik AB om att köra linjetrafik i centrala Göteborg avslutades i juni 2022 efter att GS Buss AB förlorat huvudmannens upphandling till annan leverantör.

GS Buss AB har vid två tillfällen, efter kommunfullmäktiges beslut om att avyttra/avveckla verksamheten, förlängt bolagets kvarvarande avtal med Västtrafik AB om uthyrning av depå Kville för uppställningsplatser och garage (vidareuthyrning i andra hand) för 120 bussar, verkstad, underhållshall, kontor och personalutrymmen. I avtalet ingår leverans av diverse tjänster som fastighetsskötsel, skötsel av utrustning och driftstjänster kopplat till depån. Avtal förlängdes först från 2020-12-13 -- 2023-12-31 och nyligen har avtal förlängts ytterligare att gälla mellan 2024-01-01 -- 2025-06-30. Förlängningarna förklaras av bolaget med att Västtrafiks planerade bussdepå ”Radiomasten” vid Järnbrott i Västra Göteborg är försenad. Denna depå skulle varit klar

till start av trafikavtal västra Göteborg 2020 men detaljplan för området blev sent klar och byggnationen har påbörjats först under 2023 och beräknas inte vara klar förrän tidigast under 2025. GS Buss AB har även ett separat hyresavtal med Volvo Truck Center Sweden AB om uthyrning av bussverkstad, några uppställningsplatser för bussar samt platser för personbilar. Även detta avtal har succesivt förlängts.

Presidie och styrelse i GSKAB har gjort bedömningen att det är av vikt för Göteborgs Stad att depån finns kvar för att inte riskera avbrott i kollektivtrafiken för ca 120 bussar. Styrelsen för GSKAB beslutade 2023-08-22 att ge vd i uppdrag att teckna tilläggsavtal om förlängning av gällande avtal med Västtrafik AB avseende depå Kville fram till 2025-06-30. Avtalet med Volvo Truck Center Sweden AB har löpande förlängts med ett halvår i taget och av tjänstepersonsdialogen framgår att avtalet avses att sägas upp i anslutning till att avtalet med Västtrafik AB avslutas 2025-06-30.

I tjänstepersonsdialogen i beredningen av ärendet uppges från bolaget att styrelsen i GS Buss AB inte tagit ställning till några alternativ till att det är GS Buss AB som ska driva vidare depåverksamheten. Inga aktiviteter har redovisats i syfte att undersöka om en avyttring eller överföring av depåverksamheten till annan kommunextern huvudman är eller har varit möjlig. Avtalet med Volvo Truck Center Sweden AB har förlängts med motiveringen att det givit ett ytterligare ekonomiskt bidrag till verksamheten som ändå finns kvar kopplat till avtalet med Västtrafik AB.

Personalen i GS Buss AB har avvecklats genom uppsägningar på grund av arbetsbrist som en följd av att linjebustrafiken har upphört. Kvarvarande personal i bolaget avser idag verksamheten vid depå Kville och omfattar i dagsläget fem anställda och omsätter, inklusive vidareuthyrning i andra hand av bussuppställningsplatser till Västtrafik AB, cirka 20,2 miljoner kronor.

Avyttring/avveckla av verksamheten i GS Trafikantservice AB

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2020-05-14, mot bakgrund av marknadsförutsättningar och rådande roll- och ansvarsfördelning för kollektivtrafikförsörjning, att service och tjänsteverksamhet inom kollektivtrafikområdet inte ska bedrivas av Göteborgs Stad. Sedan 2011 ligger ansvar för styrning, finansiering med mera hos den regionala kollektivtrafikhuvudmannen Västra Götalandsregionen. Bland annat gjordes bedömningen att det kommunala ägandet begränsade bolagets möjligheter att delta i vissa upphandlingar. Genom en avyttring av GS Trafikantservice bedömdes risker som följer av att agera på en konkurrensutsatt marknad undvikas samtidigt som resurser av olika slag bedömdes kunna frigöras. GSKAB fick 2020-05-14 kommunfullmäktiges uppdrag att genomföra en avyttring/avveckling av GS Trafikantservice AB genom att avyttra aktierna i bolaget alternativt genom att bolagets verksamhetsområden (avtal) avyttras.

Aktuell situation GS Trafikantservice AB

Styrelsen i GSKAB beslutade 2023-11-23 att vända sig till kommunfullmäktige med rapport om försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB. Av styrelsens beslutsunderlag framgår att inriktningen för verksamheten i GS Trafikantservice AB är att den ska avvecklas 2025-03-31.

Styrelsen i GSKAB startade försäljningsprocessen i augusti 2020. Efter värdering av bolagets verksamheter, kartläggning av potentiella intressenter och försäljningsförhandlingar föreslogs GSKAB:s styrelse i juni 2021 att godkänna en överlåtelse av aktierna i GS Trafikantservice AB baserat på en affärsmässig överenskommelse mellan GSKAB och en extern part. Intressentens bud konstaterades ligga i linje med värdering som gjorts av en extern konsult på uppdrag av GSKAB under hösten/vintern 2020. Vid styrelsemöte 2021-06-21 beslutades efter votering att återremittera ärendet för att få ett bättre bud. Något nytt högre bud inkom inte då intressenten drog sig ur den planerade affären.

Vid stadsrevisionens granskning av verksamhetsåret 2022 så gjordes bedömningen att i de delar som rör försäljningen av GS Trafikantservice AB har GSKAB inte genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Lekmannarevisorerna menar att det förelegat rimliga affärsmässiga förutsättningar att sälja bolaget baserat på budet och överenskommelsen som behandlades av styrelsen i GSKAB 2021-06-21. Stadsrevisionens granskning av verksamhetsåret 2022 utgör bilaga till beslutsunderlaget i GSKAB:s styrelse vilket i sin helhet utgör underlag till detta ärende.

Sedan sommaren 2021 har kontakter med intressenter ägt rum där indikativa bud på hela eller delar av verksamheten har förekommit. Det senast inkomna budet erhöles i början av oktober 2023 och omfattade enheten Hållplatservice vilken utgör en del av verksamheten i bolaget. Kommunfullmäktiges uppdrag till GSKAB gav utrymme till att avyttra verksamhetens delar om det skulle visa sig att det var svårt att finna en köpare till hela verksamheten. På styrelsens möte 2023-10-25 beslutades att avvisa budet. Vilka avvägningar som gjorts framgår inte då det saknas skriftligt beslutsunderlag för styrelsens beslut.

GS Trafikantservice AB har efter kommunfullmäktiges uppdrag till GSKAB angående att avveckla verksamheten deltagit i de upphandlingar som huvudmannen har kungjort och avtalsituationen/verksamheten ser i dagsläget ut på följande sätt.

Avtal/verksamhet	Avtal som existerade vid KF:s beslut om avveckling 2020	Ingångna avtal efter KF:s beslut om avveckling	
Driftentreprenad hållplatservice	150401 – 220331	220401 – 250331 + möjlig förlängning 3 år	
Hållplatsinformation	170928 – 210927	210928 – 260928 + möjlig förlängning 3 år	
Informatörer/resurspool	170928 – 210927	210928 – 260928 + möjlig förlängning 3 år	
Terminalledning Nils Ericson terminalen/störningshantering	170928 – 230928 + möjlig förlängning 2 år		Västrafik har avropat ett optionsår och kommer enligt bolaget inte att avropa ett ytterligare år. Avslut 240928.
Skyltverkstaden			Utför löpande uppdrag mot Västrafik, Göteborgs Stad och för externa kunder. Utför uppdrag för Hållplatsinformation ovan.
Hittegoods	170101 - 220630		Bolaget deltog i ny upphandling men förlorade till annan leverantör

I kommunfullmäktiges beslutsunderlag 2020-05-14 konstaterades att verksamheten i skyltverkstaden samt alla avtal med undantag för terminalledning Nils Ericson terminalen och störningshantering skulle kunna varit avvecklade senast under 2022 givet avtalade avtalsperioder. Det kvarvarande avtalet avseende terminalledning Nils Ericson terminalen och störningshantering hade och har fortsatt en löptid som längst till och med september 2025.

Av GSKAB:s hemställan till kommunfullmäktige framgår att för de avtal som löpt ut har bolaget deltagit i nya upphandlingar och också ingått nya avtal med löptider, inklusive Västrafik AB:s optioner, bort mot 2028/2029. Upphandlingen av hittegoodsverksamheten vanns av annan leverantör.

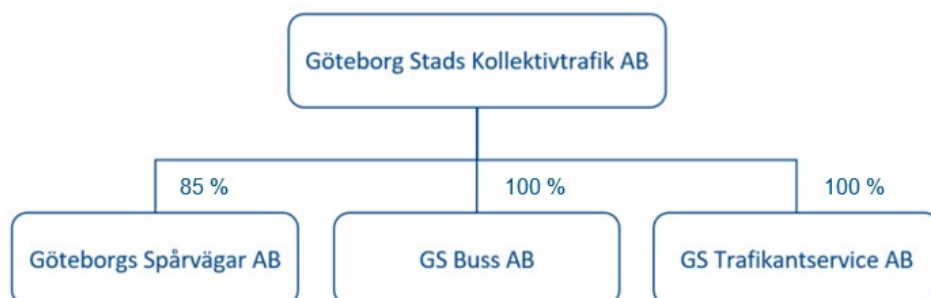
Av GSKAB:s hemställan framgår att inriktningen är att ta upp förhandling med beställarna, Västrafik AB och Västfastigheter, och komma överens om lämplig tid för avslut av samtliga avtal. Stadshuset uppfattar att ambitionen från GSKAB i nuläget är att avveckla verksamheten/avtalen senast 2025-03-31.

För att inriktningen ska vara möjlig att verkställa krävs att Västrafik AB och Västfastigheter AB går med på att avsluta samtliga avtal innan avtalsperioder löpt ut och att Västrafik genomför nya upphandlingar i förtid.

I dagsläget är 36 personer tillsvidareanställda i GS Trafikantservice AB. Till avtalet som rör informationsverksamhet är ytterligare 81 personer anställda på timavtal.

Kollektivtrafikkoncernen med Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB som moderbolag

GS Buss AB och GS Trafikantservice AB ingår i kollektivtrafikkoncernen med GSKAB som moderbolag. Moderbolaget organiserar vissa overheadfunktioner som lämnar service endast till GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. I kollektivtrafikkoncernen ingår dessutom Göteborgs Spårvägar som till 85 % ägs av GSKAB och till 15 % ägs av Västtrafik AB.

Moderbolagets roll i förhållande till Göteborgs Spårvägar AB kan primärt beskrivas vara av administrativt koordinerande slag exempelvis i samband med rapportering/uppföljning. Aktieägaravtalet mellan GSKAB och Västtrafik AB och övriga samarbetsavtal mellan Göteborgs kommun och Västra Götalandsregionen begränsar GSKAB:s roll som moderbolag gentemot Göteborgs Spårvägar AB som en konsekvens av Västtrafik AB:s deläggande i Göteborgs Spårvägar AB parallellt med rollen som beställare av kollektivtrafiktjänster och kollektivtrafikhuvudman.

I moderbolaget GSKAB arbetar för närvarande fem personer med tjänstgöring om 100 %. Av dessa har en person vd-avtal som löper till och med 2024-03-31 och en person är konsult (vd-stöd med mera) med en månads uppsägningstid. Avtal gällande konsultstöd har kontinuerligt löpt sedan 2020-08-17. De övriga tre personerna har ordinarie tillsvidareanställningar vilka har sagts upp till 2024-03-31 med efterföljande uppsägningstid, men där "förlängningsavtal" i nuläget ingåtts till och med 2024-06-30. Härutöver finns också två personer med tidigare uppsagda tillsvidareanställningar med löpande (arbetsbefriad) uppsägningstid. Dessa anställningar upphör helt 2024-02-29.

Stadshus bedömning

Stadshus konstaterar att kommunfullmäktiges uppdrag till GSKAB från våren 2020 angående att avyttra/avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB inte är fullföljda. Utifrån den situation som i dagsläget är en realitet för respektive verksamhet ser Stadshus i det korta perspektivet ingen annan inriktning vara möjlig än den som GSKAB föreslår. Stadshus bedömer att det finns osäkerheter kopplat till såväl inriktningen för kvarvarande verksamhet vid depå Kville som för avveckling av samtliga avtal i GS Trafikantservice AB vilket kan innebära att avveckling av verksamheterna drar ut ytterligare på tiden efter halvårsskiftet 2025.

Stadshus konstaterar att GS Trafikantservice AB efter kommunfullmäktiges avvecklingsbeslut har deltagit i upphandlingar avseende fyra tjänsteavtal och vunnit tre av dessa. Sålunda har verksamheten i princip samma innehåll och volym som inför kommunfullmäktiges beslut 2020 nu med flera av avtalen med förlängda löptider. De anbud som har inkommit avseende avyttring av hela eller delar av verksamheten har inte accepterats av styrelsen.

I beredningen av detta ärende framkommer att styrelsen i GSKAB avböjt bud som inkommit utan dokumenterade beslutsunderlag vilket försvårar möjligheten att följa vilka avvägningar som legat till grund för styrelsens beslut. Även förhållandet att presidiet i GSKAB, enligt uppgifter i beslutsunderlaget, inte lagt fram alla anbud för ställningstagande i styrelsen underlättar inte den transparens och öppenhet som bör känneteckna ett omhändertagande av ett kommunfullmäktigeuppdrag.

Stadshuset konstaterar gällande GS Buss AB att bolaget vid två tillfällen, efter kommunfullmäktiges beslut om att avyttra/avveckla verksamheten, förlängt hyresavtal om vidareuthyrning i andra hand till Västtrafik AB för uppställning av 120 bussar. I avtalet ingår också förhyrning av verkstad, underhållshall, kontor och personalutrymmen. Dessutom ingår leverans av diverse tjänster som fastighetskötsel, kötsel av utrustning och driftstjänster kopplat till depån. Parallellt har avtal med Volvo Truck Center Sweden AB löpande förlängts. Förlängningarna av avtal har förhindrat avveckling av bolaget. I tjänstepersonsdialogen i beredningen av ärendet uppges från bolaget att styrelsen i GSKAB inte tagit ställning till några alternativ till att det är GS Buss AB som ska driva vidare depåverksamheten/uthyrningen.

Efter kommunfullmäktiges beslut om avyttring/avveckling har GSKAB löpande rapporterat om att de ovissa förutsättningarna ger påverkan på arbetsmiljö, personalomsättning och på möjligheterna att rekrytera till verksamheten i GS Trafikantservice AB. I tjänstepersonskontakter beskrivs dock att situationen under 2023 har stabiliserats för de tillsvidareanställda. Stadshuset konstaterar att det mot bakgrund av redovisade osäkerheter kopplat till avveckling av GS Trafikantservice AB, och den kommande avvecklingsperioden med förestående arbetsbristuppsägningar, sannolikt kan uppstå ökade risker kopplat till bolagets kompetensförsörjning utifrån påverkan på arbetsmiljö och rekryteringsmöjligheter. Det i sin tur kan medföra risker för verksamheten avseende kvalitet samt möjlighet att uppfylla uppdrag och åtaganden.

Även avseende moderbolaget, GSKAB, kan frågor kring bemanning komma att uppstå. I nuläget är bolagets personal anställda med förlängningsavtal till och med 2024-06-30 (vd till och med 2024-03-31). Moderbolagets särskilda uppdrag, jämte verksamheternas avveckling, innebär visst fortsatt arbete om än i begränsad omfattning. Möjligheterna att attrahera och behålla kompetens kan därmed bli utmanande. Alternativa bemanningsmöjligheter än sedvanliga anställningar i bolaget kan vid behov eventuellt behöva övervägas.

Stadshuset gör vidare bedömningen att den utdragna processen vad gäller att avveckla verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB medför kostnader och försvårar en effektivisering av Stadshuskoncernens struktur genom att gå vidare med en avveckling av GSKAB. När GSKAB slutfört uppdraget från kommunfullmäktige gällande GS Buss AB och GS Trafikantservice AB möjliggörs en avveckling av GSKAB och Stadshuset kan då ta över det formella ägandet av Göteborgs Spårvägar AB utan mellanled. GSKAB:s överordnade uppdrag i relation till GS Buss AB och GS Trafikantservice AB består i nuläget endast av att avyttra/avveckla verksamheterna och att i avvaktan på detta sörja för att de bägge verksamheterna erhåller det administrativa stöd som krävs. Stadshuset föreslår kommunfullmäktige att tillstyrka GSKAB:s hemställan samt att ge Stadshuset och GSKAB i uppdrag att parallellt påbörja förberedelser för en avveckling av moderbolaget GSKAB och en överföring av det formella ägandet av aktierna i Göteborgs Spårvägar AB till Stadshuset. Stadshuset bedömer att en avveckling av

moderbolaget GSKAB bör genomföras snarast efter det att verksamheterna i GS Buss AB och GS Trafikantservice AB har avvecklats.

I det fall att den från GSKAB föreslagna inriktningen väsentligen skulle förändras förutsätts att GSKAB återkommer till kommunfullmäktige med uppdaterad statusrapport och ny planering för avveckling av verksamheterna.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

Protokoll nr 9, 2023-11-23
Sammanträde bolagsstyrelsen
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB

Närvarande:

Ordinarie:	Magnus Kindmark Gertrud Ingelman Toni Orsulic Stefan Söderman Anne-Christine Westerholm Mattias Theliander Anders Fasth Glenn Ottosson	Ordförande Förste vice ordförande Andre vice ordförande
Suppleanter:	Katarina Bredberg Bernt Nielsen Lars Sjöberg Eva Ringdahl	Tjänstgörande
Personal repr:	Vladimir Prodanovic	Vision närvarande § 144-157
Frånvarande:	Finn Hellman Fredrik Björnerud Emma Persson	Ordinarie Suppleant Suppleant
Övriga:	Dan Paulström Roger Lindgren Carin Ahlinder	Verkställande direktör (VD) Sekreterare Ledningsstöd

Tid:	kl. 10.00-11.40	
Justerande:	Toni Orsulic	
Underskrifter:	Sekreterare	Digital signering, sista sidan
	Ordförande	Digital signering, sista sidan
	Justerande	Digital signering, sista sidan

Göteborgs
Stad

Detta dokument är elektroniskt signerat.

Signed by: Karl Magnus Kindmark
Date: 2023-12-05 08:49:54

Ordförande: Magnus Kindmark

Signed by: ROGER LINDGREN
Date: 2023-12-07 13:59:07

Administrativ chef: Roger Lindgren

Signed by: Toni Orsulic
Date: 2023-12-07 13:51:01

Ordförande: Toni Orsulic

Signature reference: 0e6378c-e9cc-4333-96a6-4097606634e0

Kopia/bekräftelse på e-signerat dokument.

§ 161 Skrivelse till Kommunfullmäktige om avslutat försäljningsuppdrag och planerna för avveckling av GST, planerna för avveckling GSB samt moderbolaget GSK:s framtida verksamhet

VD och Roger Lindgren informerade om förslag till rapport i försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB och GS Buss AB.

Styrelsen beslutade

- att** vända sig till Kommunfullmäktige med rapport om försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB
- att** hemställa till Kommunfullmäktige om justerat uppdrag att GS Buss AB:s verksamhet på depå Kville fortsätter till och med 2025-06-30 i överenskommelse med Västtrafik AB och Stadsfastighetsförvaltningen
- att** översända ärendet till Stadshus AB för fortsatt beredning

Utdrag ur protokoll fört vid styrelsesammanträde med Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB ovanstående dag. Rätt utdraget betygar, i tjänsten:

Carin Ahlinder

Beslutsunderlag Styrelsen
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB
Ärendenummer GSK-0023/2023

Handläggare: Dan Paulström
Telefon: 031-732 1559
E-post: dan.paulstrom@sparvagen.goteborg.se

Försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB och GS Buss AB

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB besluta att:

- vända sig till Kommunfullmäktige med rapport om försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB.
- hemställa till Kommunfullmäktige om justerat uppdrag att GS Buss AB:s verksamhet på depå Kville fortsätter till och med 2025-06-30 i överenskommelse med Västtrafik AB och Stadsfastighetsförvaltningen.
- Översända ärendet till Stadshus AB för fortsatt beredning.

Sammanfattning

GS Trafikantservice AB (GST) ingår i koncernen som består av moderbolaget Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (GSK) och de tre dotterbolagen GS Buss AB (GSB), GST och det delägda bolaget Göteborgs Spårvägar AB (GSAB).

Kommunfullmäktige i Göteborg beslutade 2020-05-14 att ge GSK med hjälp av extern expertis, mandat att, efter godkännande från Göteborgs Stadshus AB, genomföra en avveckling av GST genom avyttring av aktier, alternativt genom att bolagets verksamhetsområden avyttras.

Kommunfullmäktige beslutade i 2020-03-19 att ge GSK med hjälp av extern expertis, mandat att, efter godkännande från Göteborgs Stadshus AB, genomföra en avveckling av GSB genom avyttring av aktier.

GS Trafikantservice AB

Utifrån att ingen köpare visat intresse för GST efter sommaren 2023 så beslutade GSK:s styrelse 2023-10-25 att verksamheterna i GST ska avslutas per 2025-03-31.

GS Buss AB

Göteborgs Stad, Västtrafik och Västfastigheter har tecknat en överenskommelse om att hyresavtalet för bussdepån Kville kan förlängas till 2025-06-30.

Avtalet med Västtrafik för Bussdepå Kville beror på att Västtrafiks planerade bussdepå "Radiomasten" vid Järnbrott i Västra Göteborg är försenad. Järnbrottsdepån skulle varit klar till trafikstart av trafikavtal Väster 2020 men detaljplan för området blev klar sent och byggnationen kom igång först under 2023 och beräknas inte vara klart förrän tidigast under 2025.

GSB har tecknat ett förlängt hyresavtal på depå Kville till 2025-06-30.

Under hösten 2022 undersöktes om det var möjligt att göra en verksamhetsöverlåtelse av GSB till något annat kommunalt bolag, bland annat Higab, men det visade sig inte vara en framkomlig väg.

Vid möten med Västtrafik under 2022 – 2023 har de framhållit sin önskan om att förlänga avtalet på depå Kville och att GSB ska fortsätta driva depån till 2025-06-30. När Västtrafiks nya depå i Järnbrott är färdigställd kommer verksamheten på depå Kville att avvecklas.

GSK:s presidie och styrelse har gjort bedömningen att det är av vikt för Göteborgs Stad att depån finns kvar för att inte riskera avbrott i kollektivtrafiken för ca 100 bussar.

Styrelsen för GSK beslutade 2023-08-22 att ge vd i uppdrag att teckna ett tilläggsavtal om förlängning av gällande avtal med Västtrafik AB avseende depå Kville fram till 2025-06-30.

Bedömning ur ekonomisk dimension

GSB och GST kommer att redovisa positiva resultat utifrån prognosticerade intäkter och kostnader till och med beslutade avvecklingsdatum. Om GSK kvarstår utan annan verksamhet än att vara moderbolag till GSAB, så kommer bolaget att stå utan intäkter och i så fall behöva subventioneras för att upprätthålla de krav som ställs på stadens bolag.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Ärendet är inte föremål för samverkan.

Bilagor

1. Stadsrevisionens granskning av verksamhetsåret 2022.

Ärendet

GST:s verksamhet avvecklas 2025-03-31. GSB:s verksamhet på depå Kville fortsätter till och med 2025-06-30 i överenskommelse med Västtrafik AB och Stadsfastighetsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

GS Trafikantservice AB

GST ingår i koncernen som består av moderbolaget GSK och de tre dotterbolagen GSB , GST och det delägda bolaget GSAB.

Kommunfullmäktige i Göteborg beslutade 2020-05-14 att ge GSK med hjälp av extern expertis, mandat att, efter godkännande från Göteborgs Stadshus AB, genomföra en avveckling av GST genom avyttring av aktier, alternativt genom att bolagets verksamhetsområden avyttras.

Försäljningsprocess

Styrelsen i GSK beslutade 2020-08-28 att ge vd i uppdrag att med hjälp av extern expertis, ta fram ett förslag till genomförandet av en avveckling av GST genom avyttring av aktier alternativt genom att bolagets verksamhetsområden avyttras.

Under september månad 2020 genomförde extern expertis en värdering av GST samt kartlagde försäljningskanaler och potentiella köpare av bolaget.

I december 2020 till mars 2021 genomförs försäljningsförhandlingar med intressenter som extern expertis arbetat fram.

I mars 2021 undertecknar GSK en avsiktsförklaring med exklusivitet med en intressent efter att flera indikativa bud bedömts.

Parterna överenskom att efter bästa förmåga föra förhandlingar med målsättning att ingå ett överlåtelseavtal.

De genomförda förhandlingarna ledde fram till att parterna under början av juni enades om en affärsmässig överenskommelse att läggas fram till GSK:s styrelse. Ett slutbud från intressenten kom in till GSK i juni.

2021-06-11 föreslogs styrelsen i GSK att godkänna avyttring av aktier i GST till namngiven part.

Styrelsen i GSK beslutade 2021-06-11 efter votering att återremittera ärendet för att få ett bättre bud, att presenteras vid GSK styrelsesammanträde den 24 september 2021.

Något nytt högre bud på GST inkom inte under hösten 2021.

Stadsrevisionen har i sin granskning av verksamhetsåret 2022 bedömt att GSK i de delar som rör försäljningen av GST inte har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt trots att det förelegat rimliga affärsmässiga förutsättningar att sälja bolaget.

Under hösten 2021 inledde Västfastigheter en ny upphandling av det avtal som utgör grunden för GST:s verksamhet för tilldelning i februari 2022.

Den intressent som tidigare lagt ett bud meddelade att intresse att förvärva GST inte kvarstod, men att detta eventuellt skulle kunna omprövas om GST tilldelas avtalet med Västfastigheter.

Under januari 2022 beslutade Västfastigheter att tilldela GST avtalet, varpå den tidigare intressenten inkom med ett nytt bud i maj 2022. Budet var lägre än det första budet från juni 2021. Budet presenterades för Presidiet men lades aldrig fram i styrelsen för ställningstagande då det ansågs vara för lågt.

Under oktober 2022 inkommer ett nytt indikativt bud från en ny intressent. Styrelsen i GSK beviljar exklusivitet till intressenten i november.

Försäljningsförhandlingar pågår under våren 2023 och avslutas i maj 2023 med att intressenten väljer att inte inkomma med ett slutbud.

På styrelsemöte i GSK den 25 augusti 2023 presenteras nuvarande avtalstider med kunder och olika alternativ till avvecklingsprocesser.

På styrelsemöte i GSK den 20 september 2023 redogörs det för att utifrån att nuvarande avtalstider med kunderna är relativt korta och extern expertis prövat sina försäljningskanaler under flera år så förefaller en försäljning av GST svår att genomföra och att en avveckling då enligt Kommunfullmäktigebeslut i Göteborg bör genomföras.

På styrelsemöte den 25 oktober beslutas att verksamhetsområdena i GST avvecklas per 2025-03-31.

2023-10-06 inkom ett indikativt bud på enheten Hållplatsservice inom GST. Utifrån att helheten med alla enheter i fortsatt drift bedöms som viktig för att få till en strukturerad avyttring/avveckling för bolaget avisade styrelsen budet på styrelsemöte i GSK 2023-10-25.

Eventuellt nya inkommande bud på GST kommer att behandlas i presidie/styrelse.

Nuläge

GST har följande verksamhetsområden:

Hållplatsservice

Utför uppdrag för Västfastigheter, Västtrafik AB, bussbolag och Gothia Cup. Tjänster innefattar drift och underhåll av hållplatser samt ansvar för hållplatsinformation.

Terminalledning NET

Utför uppdrag som terminalledning, planering av tågersättning, ledsagning, samt bemanning med terminalvärdar och störningshantering för Västtrafik AB, Samres AB och samtliga tågbolag som trafikerar Göteborg.

Resurspoolen och Skyltverkstaden

Utför uppdrag som informatörer för Västtrafik, GSAB (avdelning Infrastruktur) och bemannar övriga enheter inom Trafikantservice vid frånvaro/produktionstoppar. Skyltverkstaden designar, tillverkar och monterar informationsmaterial, dekaler, skyltar och folierar fordon etcetera Utför i huvudsak uppdrag för Västtrafik, Göteborgs Stad och GSAB men även för olika privata kunder, till exempel bussbolag.

Anställda

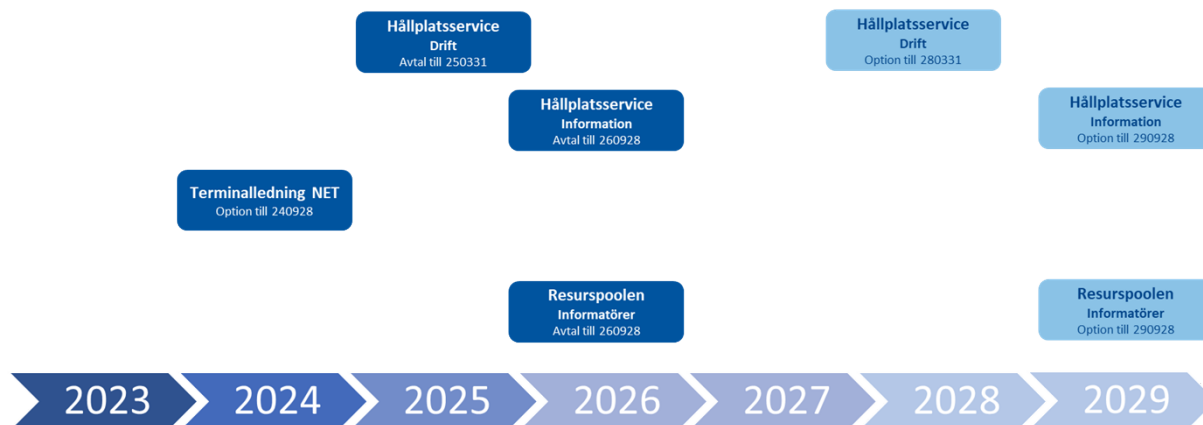
GST har totalt 117 medarbetare, varav 36 tillsvidare anställda och 81 timavlönade. Tillsammans utför dessa personer arbete motsvarande ca 70 årsarbetare. Könsfördelningen i bolaget: 40% kvinnor och 60% män, sjukfrånvaron totalt: 4,3%, medelålder: 39 år.

GST har följande kundavtal:

Avtal	Avtalstid
Västfastigheter Driftentreprenad Hållplatsservice VT Väst Kund: Västfastigheter	220401 – 250331 . Beställaren har därefter möjlighet att, på i övrigt oförändrade villkor, förlänga avtalet med maximalt 36 månader . Besked om nyttjande av sådan förlängning ska lämnas senast 9 månader före kontraktstidens utgång.
Service hållplatsinformation 2020 Kund: Västtrafik AB	210928 – 260928 . Avtalet är giltigt från och med avtalets tecknande. Avtalstiden är fem (5) år räknat från och med leveransstart 210928. Avtalet upphör att gälla vid avtalstidens utgång utan föregående uppsägning, om Västtrafik inte påkallar förlängning enligt nedan. Avtalet kan förlängas med maximalt tre år . Förlängning sker med ett år i taget. Förlängning ska påkallas skriftligen senast sex månader före avtalstidens utgång. Förlängning kan bara påkallas av Västtrafik.
Informatörer 2020 Kund: Västtrafik AB	210928 – 260928 . Avtalet är giltigt från och med avtalets tecknande. Avtalstiden är fem (5) år räknat från och med leveransstart 210928. Avtalet upphör att gälla vid avtalstidens utgång utan föregående uppsägning, om Västtrafik inte påkallar förlängning enligt nedan.

Avtal	Avtalstid
	<p>Avtalet kan förlängas med maximalt tre år. Förlängning sker med ett år i taget. Förlängning ska påkallas skriftligen senast sex månader före avtalstidens utgång.</p> <p>Förlängning kan bara påkallas av Västtrafik.</p>
<p>NET och Störningshantering Kund: Västtrafik AB</p>	<p>170928 – 230928 + optionsår 1 240928.</p> <p>Avtalet är giltigt i 6 (sex) år från och med avtalets tecknande. Avtalet upphör att gälla vid avtalstidens utgång utan föregående uppsägning, om Beställaren inte påkallar förlängning enligt nedan.</p> <p>Avtalet kan förlängas med maximalt 1 (ett + 1 (ett)) år. Förlängning ska påkallas skriftligen senast sex månader före avtalstidens utgång.</p> <p>Förlängning kan bara påkallas av Beställaren och Leverantören är skyldig att acceptera denna.</p> <p>Västtrafik har muntligt meddelat att man inte avser att förlänga avtalet efter 240928 då man avser att göra en ny upphandling.</p>

Så här ser avtalstiderna ut på en tidslinje:

Grundavtalens slut sprider sig från september 2024 till september 2026, till detta finns möjliga optioner för beställaren att göra på avtalen Hållplatsservice Drift (till som längst 280331), Hållplatsservice Information (till som längst 290928), och Resurspoolens Informatörer (till som längst 290928).

Att genomföra en aveckling genom att låta avtalen löpa till deras sluttider inklusive eventuella optioner ser GSK inte som en bra lösning. Ett bättre alternativ är att ta upp förhandling med beställarna, Västfastigheter och Västtrafik och komma överens om lämplig tid att avsluta avtalen.

GS Buss AB

GSB ingår i koncernen som består av moderbolaget GSK och de tre dotterbolagen GSB, GST och det delägda bolaget GSAB.

GSB avslutade sitt uppdrag med linjebustrafik i Göteborg när sista bussen körde in till depå Kruthusgatan 13 juni 2022 kl.01:47. Bolaget som härstammar från Göteborgs Spårvägar hade då hållit på med linjebustrafik sedan 1923.

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2020 att:

Göteborgs Stadshus AB:s förslag att mot bakgrund av marknadsförutsättningar och rådande roll- och ansvarsfördelning för kollektivtrafikförsörjning, besluta att linjebussverksamhet inte ska bedrivas av Göteborgs Stad om Göteborgs Stadshus AB:s styrelse bedömer att det finns förutsättningar för en försäljning av GSB, godkänns.

Göteborgs Stadshus AB:s förslag att ge GSK med hjälp av extern expertis, mandat att, efter godkännande från Göteborgs Stadshus AB, genomföra en avveckling av GSB genom avyttring av aktier, godkänns.

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om att avyttra GSB påbörjades ett försäljningsprojekt under våren 2020.

GSB:s avtal med Västtrafik om att köra linjetrafik gällde till och med 2022-06-12. Under hösten/våren 2020/2021 genomförde Västtrafik en upphandling om förlängning för det aktuella trafikområdet, vilken dock förlorades till andra trafikföretag. I och med anbudsförlusten gjordes bedömningen att en försäljning av bolaget inte längre var möjlig, och i stället påbörjades ett projekt för att säkerställa en kontrollerad avveckling av trafikavtalet.

Under första halvåret 2022 levererades trafik till full nivå och i början av juli var de flesta delarna av avvecklingen av linjetrafikverksamheten gjord.

Depå Kville

Bussdepån togs i bruk 1972 av Göteborgs Spårvägar och har haft upp till 120 bussar i garage och uppställningsplatser. Depån har även inhyst verkstäder, tvätthall och personallokaler och kontor för ledning och administration. Göteborgs Spårvägar och senare GSB har haft depån för sin linjebussverksamhet fram till halvårsskiftet 2013 då avtalet med Västtrafik om trafiken på Hisingen löpte ut. Efter detta hyrdes uppställningsplatser för bussar samt depådrift ut till Transdev Sverige AB och verkstadsplats till Volvo Truck Center.

Från 2020-12-13 har GSB avtal med Västtrafik AB om uthyrning av depå Kville för uppställningsplatser och garage för 120 bussar, verkstad, underhållshall, kontor och personalutrymmen.

GSB har även ett hyresavtal med Volvo Truck Center Sweden AB om uthyrning av bussverkstad, några uppställningsplatser för bussar samt p-platser för personbilar.

Avtalet med Västtrafik sträcker sig fram till 2023-12-31 och inkluderar fastighetsskötsel, fastighetsunderhåll, utrustningsskötsel och drift av busstvättmaskin och tvätthall. Till detta kommer avtal för kostnader per tvättad buss samt diverse vätskor till bussarna samt fakturering av 80% av kostnaderna för energiförbrukning, el, gas och vatten.

Avtalet med Västtrafik för depå Kville beror på att Västtrafiks planerade bussdepå "Radiomasten" vid Järnbrott i Västra Göteborg är försenad. Denna depå skulle varit klar till trafikstart av trafikavtal Väster 2020 men detaljplan för området blev sent klar och byggnationen kom igång först under 2023 och beräknas inte vara klart förrän tidigast under 2025.

Göteborgs Stad (Fastighetskontoret, Trafikkontoret, Stadsbyggnadskontoret), Västtrafik och Västfastigheter har tecknat en överenskommelse om att förlänga hyresavtalet för bussdepån till 2025.

GSB erbjöds att teckna ett förlängt hyresavtal med Fastighetskontoret för depå Kville enligt överenskommelse ovan till 2025-06-30, vilket också är gjort.

Vid möten med Västtrafik under 2022 – 2023 har de framhållit sin önskan om att förlänga avtalet och att GSB ska fortsätta driva depån till 2025-06-30. När Västtrafiks nya depå i Järnbrott är färdigställd kommer verksamheten på depå Kville att avvecklas.

Under hösten 2022 undersöktes om det var möjligt att göra en verksamhetsöverlåtelse av depå Kville till något annat kommunalt bolag, bland annat Higab, men det visade sig inte vara en framkomlig väg.

Presidie och styrelse i GSK har gjort bedömningen att det är av vikt för Göteborgs Stad att depån finns kvar för att inte riskera avbrott i kollektivtrafiken för ca 120 bussar.

Styrelsen för GSK beslutade 2023-08-22 att ge vd i uppdrag att teckna tilläggsavtal om förlängning av gällande avtal med Västtrafik AB avseende depå Kville fram till 2025-06-30.

GSB:s verksamhet vid depå Kville har fem anställda och en omsättning på ca 20,2 mkr 2023.

Ekonomi

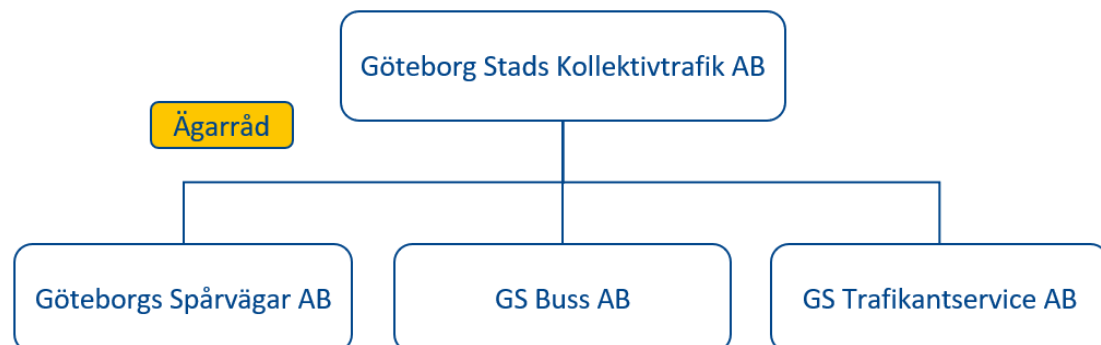
Bolaget har gjort en prognos för de närmsta åren (helår) för GST, GSB och moderbolaget GSK.

Resultat (TSEK)	Pr 2023	Pr 2024	Pr 2025
GS Trafikantservice	6 000	2 100	1 800
GS Buss	4 200	4 200	2 300
GS Kollektivtrafik	-6 340	-4 300	-2 700
Koncernresultat före finansiella	3 860	2 000	1 400

Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB

Koncernen GSK, är en del av Göteborgs Stad, och har uppdraget att tillgodose stadens behov av effektiv och hållbar kollektivtrafik med hög kvalitet tillsammans med tjänster och produkter inom området. Koncernen består av moderbolaget GSK och följande dotterbolag:

- GSAB, ägarandel 85 procent och Västtrafik äger 15 procent
- GSB, ägarandel 100 procent
- GST, ägarandel 100 procent

GSK har förutom vd fyra anställda och hanterar löner, ekonomi, HR och övergripande administration för GSK, GSB och GST. Bolaget är som delägare av GSAB också uppsiktspliktig för dess verksamhet och ingår tillsammans med Västtrafik (representant för VGR) i det ägarråd som utgör samrådsforum för det gemensamma ägandet av GSAB.

Om GSK kvarstår utan annan verksamhet än att vara moderbolag till GSAB, så kommer bolaget att stå utan intäkter och i så fall behöva subventioneras för att upprätthålla de krav som ställs på stadens bolag.

Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB

– granskning av verksamhetsåret 2022

2023-01-18

Så kommunicerar vi våra granskningar

Varje år publicerar stadsrevisionen i Göteborgs Stad sina granskningsresultat på följande sätt:

Publikation	Innehåll
Revisionsredogörelse	Här presenterar stadsrevisionen granskningen av nämnderna. I redogörelserna framgår revisorernas iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Revisionsberättelse	Revisorerna upprättar en revisionsberättelse per nämnd. I berättelserna uttalar de sig om nämndernas verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.
Granskningsredogörelse	Här presenterar stadsrevisionen granskningen av bolagen. I redogörelserna framgår iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Granskningsrapport	Lekmannarevisorerna upprättar en granskningsrapport per bolag. I rapporterna uttalar sig lekmannarevisorerna om bolagen har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.
Revisionsrapport	Här presenterar stadsrevisionen särskilda granskningar som i regel rör flera nämnder och/eller bolag – så kallade projektgranskningar. I rapporterna framgår revisorernas iakttagelser, bedömningar och rekommendationer, i syfte att förbättra verksamheterna.
Rapportsammandrag	I rapportsammandragen sammanfattar stadsrevisionen sina revisionsrapporter.
Revisionsberättelse för Göteborgs Stad	Revisorerna upprättar en revisionsberättelse som omfattar kommunens samlade verksamhet. Berättelsen innehåller uttalanden i ansvarsfrågan samt uttalanden om Göteborgs Stads årsredovisning och resultat.
Årsredogörelse	Årsredogörelsen upprättas av stadsrevisionen och innehåller en beskrivning och sammanfattning av de genomförda granskningarna under året.

December 2022

Titel: Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB – granskning av verksamhetsåret
2022

Diarienummer: 0148/22

Lekmannarevisorer: Monika Bandi & Torbjörn Rigemar

Yrkesrevisor: Pär Lindén

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehåll

1	Sammanfattning	5
1.1	Sammanfattande bedömning	5
2	Grundläggande granskning	6
2.1	Bedömning	6
2.2	Iakttagelser	7
3	Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	9
4	Språkbruk och revisionstermer	9

1 Sammanfattning

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning, styrning och interna kontroll samt uppföljning av tidigare års granskning.

Vi redovisar våra granskningar genom att först beskriva lekmannarevisorernas bedömningar. Därefter redogör vi för våra iakttagelser.

1.1 Sammanfattande bedömning

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att bolaget i de flesta avseenden har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Grundläggande granskning: Den grundläggande granskningen som genomförts under året syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Vår översiktliga bedömning är att bolaget har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Styrningen och kontrollen ska vara tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har bolaget en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har bolaget sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och fokuserar i huvudsak på bolagets övergripande systematik, strukturer och arbetssätt.

Granskningen av bolag genomförs under hela granskningsåret. Stadens tidsplan medger inte någon detaljerad granskning av årsrapporten.

2.1 Bedömning

Vår bedömning utifrån en översiktlig granskning är att bolaget har genomfört sitt grunduppdrag och i de flesta fall arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer även att bolaget i huvudsak har ett ändamålsenligt beslutsfattande.

När det gäller kommunfullmäktiges uppdrag att sälja eller avyttra GS Trafikant-service AB kan vi dock konstatera att bolaget inte genomfört uppdraget inom mandatperioden. En eventuell försäljning kommer att ske först under 2023.

Vi har noterat att ett bud som en intressent lämnade 2021 avvisades av styrelsen, trots att budet var i nivå med den bolagsvärdering som genomfördes inledningsvis under försäljningsprocessen. Ställt mot värderingen kan det konstateras att budet sommaren 2021 inte uppenbart var för lågt. Det bud som nu är under förhandling är väsentligt lägre än det tidigare budet.

Lekmannarevisorerna menar att styrelsen inte genomfört uppdraget att sälja GS Trafikant-service AB under mandatperioden, trots att det förelegat rimliga affärs-mässiga förutsättningar att sälja bolaget. Vi bedömer att bolagets styrelse i detta avseende uppvisat bristande affärsmässighet och exponerat bolaget och Göteborgs Stad för de ekonomiska risker det medför.

Vår bedömning är att bolaget i de delar som rör försäljningen av GS Trafikant-service AB inte har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

2.2 Iakttagelser

2.2.1 Har bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Bolaget ska genomföra sitt grunduppdrag enligt bolagsordningen och ägardirektivet samt enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. Fullmäktige har genom budgeten gett bolagsklustren specifika mål som ska uppnås. Fullmäktige har även gett vissa bolag specifika uppdrag som ska genomföras. Vi har översiktligt granskat hur bolaget har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges specifika mål och uppdrag, i den utsträckning sådana mål och uppdrag finns för bolaget. Vi har även granskat styrelsens protokoll och beslutsunderlag.

Med start under 2021 inledde bolaget en process med målet att sälja eller alternativt att avveckla dotterbolagen GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. Bakgrunden var ett uppdrag av kommunfullmäktige att antingen avyttra eller avveckla bolagen.

Inför försäljningen av GS Buss AB stod Västtrafik inför en ny upphandling av de trafikavtal som vid tidigare upphandlingar tilldelats GS Buss AB. Vid den förnyade upphandlingen förlorade GS Buss upphandlingen. Det innebar att busstrafiken skulle upphöra i och med att det gamla avtalet löpte ut sommaren 2022. Som en konsekvens av det bedömdes att det saknades förutsättningar att sälja GS Buss AB och ett avvecklingsprojekt inleddes. Avvecklingen har avslutats under 2022 och slutrapport har lagts fram för styrelsen. Några väsentliga brister vad gäller styrningen och ledningen av avvecklingsprocessen har inte noterats. Själva bolaget finns dock kvar och driver en depå i Kville. Det senare sker i samförstånd med andra parter i Göteborgs stad. Förberedelser har inletts i syfte att finna en lösning som innebär att driften av depån förs över på annan huvudman.

Fullmäktige beslutade även att dotterbolaget GS Trafikantservice AB på motsvarande sätt skulle avyttras eller avvecklas. Även i detta fall inledde bolaget en försäljningsprocess. I juni 2021 förelåg ett slutbud från en intressent att ta ställning till i styrelsen. Inför styrelsens ställningstagande förordade bolagets ledning och presidium en försäljning, men en majoritet i styrelsen beslutade att avvisa budet. Motiveringen var att budet ansågs vara för lågt. Styrelsen beslutade att försöka få ett högre bud. Det har inte lyckats.

Vi noterar i sammanhanget att det bud som avvisades var i nivå med den värdering av bolaget som KPMG tidigare genomfört.

Under hösten 2021 inledde Västtrafik en ny upphandling av det avtal som utgör grunden för GS Trafikantservices verksamhet. Den intressent som tidigare lagt ett bud meddelade att intresse att förvärva bolaget inte kvarstod, men att detta eventuellt skulle kunna omprövas om GS Trafikantservice längre fram erhöll ett nytt avtal med Västtrafik. Under 2022 beslutade Västtrafik att återigen tilldela

Trafikantservice ett avtal, varpå den tidigare intressenten inkom med ett nytt bud. Budet var nu lägre än det första budet under 2021. Detta bud lades aldrig fram i styrelsen för ställningstagande.

Under hösten har det inkommit ett nytt bud från en helt ny intressent som lämnat ett så kallat indikativt bud och begärt exklusivitet i försäljningsprocessen. Budet ligger på en väsentligt lägre nivå än den ursprungliga värdering som gjordes inledningsvis i försäljningsprocessen. I november beslutade styrelsen att bevilja exklusivitet och förhandlingar om ett eventuellt slutbud kunde därmed inledas. Försäljningsfrågan kommer därmed att avgöras tidigast först under 2023.

2.2.2 Har bolaget en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?

Bolaget ska se till att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering. Vi har översiktligt granskat bolagets styrning av ekonomin samt dess ekonomiska uppföljning och rapportering.

Vår granskning visar att bolaget i huvudsak har genomfört en kontinuerlig uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

2.2.3 Har bolaget sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Bolaget ska se till att det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll och riskhantering inom väsentliga områden. Bolaget ska även följa upp och utvärdera detta arbete. Vi har översiktligt granskat bolagets interna styrning, uppföljning och kontroll.

Vår granskning visar att bolaget i huvudsak har upprättat en samlad riskbild och en internkontrollplan. Riskhantering har i huvudsak skett inom väsentliga områden. Granskningen visar att bolaget i huvudsak har arbetssätt för att följa upp den interna kontrollen och utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll.

3 Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer i kommunen. Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapporter och granskningsredogörelser.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen

4 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser förbättringsområden i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolagsstyrelsen har gjort för att följa revisorens rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Yrkande
2024-03-22

Jonas Attenius, Blerta Hoti, Hans Olsson, Daniel
Bernmar, Jenny Broman, Marie Brynolfsson, Karin
Pleijel

Yrkande angående – yttrande över hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB angående försäljnings- och avvecklingsuppdraget för GS Trafikantservice AB och GS Buss AB

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Buss AB i enlighet med vad som framgår av detta ärende tillstyrks.
2. Hemställan från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avseende inriktning för kvarvarande verksamhet i GS Trafikantservice AB i enlighet med vad som framgår av detta ärende tillstyrks.
3. I övrigt avslås tjänsteutlåtandets beslutsförslag.

Yttrandet

GS Trafikantservice AB är ett välskött och välfungerande bolag. Den verksamhet som bedrivs är viktig för kollektivtrafikens helhet och av hög kvalitet. Majoriteten av avtalen löper, efter ett antal förlängningar, till 2029–2030.

Trots bolagets starka ställning och många positiva värden valde kommunfullmäktige att lägga det affärsmässiga perspektivet åt sidan och pröva att avyttra eller avveckla bolaget. Sen beslutet har en utdragen och dyr försäljningsprocess genomförts i flera steg. Kollektivtrafik AB:s styrelse har vid flera tillfällen bedömt att de anbud som inkommit inte motsvarar verksamhetens värde. Avyttringen har varit omöjlig att genomföra på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt.

GS Trafikantservice AB har under processerna fortsatt generera god avkastning och uppfyllt sina affärsåtaganden. Kommunfullmäktiges beslut var baserat på en felaktig bedömning om den roll verksamheten spelar för kollektivtrafiken och vilken position det har på marknaden. Ett slutgiltigt beslut om avyttring eller avveckling bör därmed vägas mot de förändrade förutsättningarna sedan verksamhetsinriktningen och avyttringsuppdraget formulerades.

Kommunfullmäktige behöver fatta ett nytt beslut i frågan och i kommunstyrelsen beredas en tydlig bild över alternativen. Därför bifaller vi tillstyrkan av hemställan, men avslår tjänsteutlåtandets förslag om att föreslå till kommunfullmäktige att Stadshus AB får i uppdrag att fortsätta avveckla verksamheten.